СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

JUL 30 1928
UNIVERSITY OF ILLINOIS

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 173. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 27. липня, 1928.

VOL. XXXVI. No. 173. Jersey City, N. J., Friday, July 27, 1928. THREE CENTS.

СУДЯТЬ НЮБЕДФОРДСЬКІ ПИКЕТИ

СУД ГРОЗИТЬ, ЩО ПИКЕТОВАННЄ МУСИТЬ БУТИ СКІНЧЕНЕ.

НЮ БЕДФОРД, Месечузетс, 25. липня. — Перед суддю Френка Мидикена, в повітовім суді, прийшли нині справи за пикетованнє страйкарів коло нюбедфордських ткальняних фабрик.

Обжалованих було дуже богато. Боронить одних адвокат Гофман, других Минкін. Як тільки суддя викликав перші справи, він сейчас з гнівом промовив до адвоката Гофмана: „Се пикетованнє в Ню Бедфорді мусить скінчитися. Се нарушеннє публичного спокою. Сі люди не мають права там бути. Се їм нічого не поможе вічно нарушувати закони".

Відтак суддя говорив, що коли перед фабрикою збереться велике число людий, то се не пикета, а товпа, яка може застрашити робітників.

Нині суддя справ ще не розглядав, а тільки поділив обжалованих на дві ґрупи; тих, котрих боронить Гофман, почнуть судити 31. липня, тих, котрих боронить Минкін, 26. липня.

ОБРЕҐОНІСТИ ПРОТИ КАЄСА.

СЕНЗАЦІЙНІ ЧУТКИ ПРО ЗАМАХ НА ОБРЕҐОНА.

МЕКСИКО, 25. липня. — Політичне положеннє в столиці Мексика сильно напружене. Всюди видно признаки тихої, але завзятої боротьби за владу.

Арон Саєнс, ґубернатор стейту Нуево Леон, особистий приятель та менаджер виборчої кампанії вбитого президента Обреґона, заявив, що Каєс не має після конституції права бути президентом після 1. грудня, коли уряд мав обняти новий президент. Саєнс заявив, що він ставить себе кандидатом на заступника Обреґона.

Обреґоністи почали орґанізуватися на нарадах, які відбулися сейчас по їх поворотї з похоронів Обреґона. Обреґоністи домагаються рішучої акції уряду проти провідників робітничих юнїй, які мали витворити атмосферу, принагідну для атентату на Обреґона. Обреґоністи закидують Каєсови, що він потурає сим справдішним виновникам, чим дає їм нагоду втікати від відвічальности. Моронес, кажуть, уже мав виїхати з Мексика.

Тимчасом Каєс не хоче виступати проти робітничих провідників. У своїй телеграфічній відповіди на привіти командантів він знова повторив свій закид проти католиків, кажучи, що Обреґон загинув зі злочинної руки, котрій оружа дали священники.

В еспанській ґазеті „Ля Пренса", що виходить у Сан Антоніо, в Тексасі, появилися сензаційні ревеляції, після котрих убийником Обреґона мав бути не Тораль, а один визначний член окружної юнії робітників. Підчас замішання, яке наступило по вистрілі, заговірникам не було штука підставити на місце вбийника зовсім невинного студента, католицького фанатика. Директор столичної поліції, діставши ревеляції ґазети, видав публичну заяву, в котрій каже: „Се все неправда. Вбийником є Хосе де Леон Тораль".

З ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ.

ВАШИНГТОН, 25. липня. — На запрошеннє пані Герт, віцепрезидентки краєвого републиканського комітету, зібралася тут конференція републиканських жінок, щоби обдумати пляни поведення живої акції за вибором Гувера.

Комісія державної служби видала осторогу до всіх урядовців, щоби вони не займалися виборчою аґітацією, але стояли від неї осторонь.

Президент баптиської конвенції стейту Джорджії остерігає баптиських прічерів перед умішуваннем політичних справ до релігійних проповідий. Каже він, що політика в релігії може стати динамітом.

Роберт Овен, який був через 18 літ федеральним сенатором з Оклагоми та був довгі роки членом краєвого комітету демократичної партії, виступив публично проти кандидатури Смита, а за кандидатурою Герберта Гувера.

500 ДОЛЯРІВ ЗА КВАРТУ ГОРІВКИ.

НЮ ЙОРК, 25. липня. — У місцевому федеральному суді в Бруклині урядує підчас вакацій суддя Вилієм Етвел з Даласа, в стейті Тексасі. Він карає незвичайно остро бутлеґерів, яких ставлять перед ним за нарушеннє прогибіційного закона. Одного бутлеґера, в котрого аґенти найшли всего одну кварту горівки, засудив на гривну 500 долярів.

Другому бутлеґерови, як з імени видно, італійському імігрантови, котрий сказав, що самі аґенти підставили йому горівку, а відтак його заарештували, суддя вичитав довгу лекцію про „спортменство":

„Ніякий справдішний мущина не буде пробувати нищити другого чоловіка, що відкрив його на злочині. Такого може допуститися тільки людина низького розвою. На всякий случай Американці заховуються інакше. Американці стоять на становищи, що як котрий з них піде вже на злу дорогу, то він бере на себе правні наслідки своїх учинків, і коли його піймають, то він не буде складати вини на другого".

До сього він додав: „За те, що ви образили поліцію, карати вас не буду. За те, що ви мали в себе фляшку вина, 200 долярів кари".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК

ФРАНЦУСЬКИЙ АВІЯТОР ПАРІ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, 24. липня. — Поручник Парі, який учора прилетів з Бреста на Азори, одержав наказ вернутися назад до Франції. Наказ мотивують тим, що мотор функціонує недобре. Морське міністерство заявляє, що лет поручника Парі не має спортових цілей, лише практичні, а саме встановлення певного шляху для майбутнього почтового сполучення.

Французи цілком задоволені з лету авіятора Парі; його забере французький кружляк разом з аеропляном до Франції.

ЗЇЗД ЛИТОВСЬКИХ СТРІЛЬЦІВ.

На Литві, в Ковні, відбувся в дні 17. червня великий зїзд литовських стрільців (шавлісів). Були присутні президент Сметона, премієр Вальдемарас і міністер війни Давкантас. Оба останні виголосили протипольські промови. Вальдемарас сказав, що вже недалекий час, коли литовські стрільці увійдуть до Вильна. Зїзд приняв резолюцію, яка домагається, щоби правительство стреміло до відібрання Вильна від Польщі.

ПРЕЗИДЕНТ НІМЕЦЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ ГОВОРИТЬ ПРО ЗЛУКУ АВСТРІЇ З НІМЕЧЧИНОЮ.

ҐРАЦ, Австрія, 24. липня. — Центр аґітації австрійських та німецьких лідерів за злуку двох країн перейшов сьогодня з Відня сюди. На запрошення місцевого посадника прибуло сюди багато лідерів в товаристві тисячів співаків зі співацького свята. На масовому вічу, на якому було 30.000 присутних, президент німецького парляменту Лєбе, який був головним бесідником, говорив, що німецький нарід не мав наміру оружною силою довести до злуки двох країн. Далі він говорив про спільність економічних інтересів, культури та мови.

В розмові з чеським міністром закордонних справ Бенешом, Пуанкаре сказав, що нема рації виступати проти знищення кордону між Австрією і Німеччиною, бо фактично та границя й так не існує.

Далі в своїй промові Лєбе навів приклад Литви та Естонії, які так само істнують як окремі держави, але в дійсности границь між ними нема.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НОВИЙ ФРАНЦУСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ПРИБУВАЄ ДО ПОЛЬЩІ.

Франція посилає до Польщі нового начальника військової місії (представництва). Є ним ґенерал Дмен. Такий представник є начеб звязковим між обома арміями.

ЗНОВ ВОЄННА НАРАДА.

До Парижа виїхали польські офіцири ґенерального штабу на воєнну нараду з найвищими французькими воєнними начальниками. Польські офіцири перебудуть в Парижі цілий тиждень.

ДИВЕРЗІЙНИЙ ЗАМАХ В ПОЛЬЩІ.

В дні 19. червня був під Ковлем диверзійний напад на потяг. З тої причини арештовано під Ковлем 40 селян з орґанізації Сель-роб.

НЕМА ҐАРАНТІЙ ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

На запит одного з послів в палаті громад відповів міністер Чемберлен, що Анґлія не може дати для польських західних границь ніяких ґарантій поза тими, які містяться уже в постановах Союзу Народів і льокарненськім договорі.

ЗІ СВІТА

ШАНГАЙ, 24. липня. — 1,200 американських моряків покидають Китай і вертаються до Америки.

ГОРТА, Азори, 24. липня. — Французький авіятор Парі, який залетів на Азори, не може продовжувати лету через поламання мотору. Він чекатиме на новий мотор, який має за тиждень прибути із Франції.

РИМ, 24. липня. — Спека по всій Італії не спадає. Зареґістровано 4 випадки смерти від соняшного удару. Температура на 95 степенів Фаранґейта є рекордовою для Риму, Міляну, Фльоренції та Больонії. Одночасно в Тріполі, в Африці, температура не підіймалася понад 83 степені.

ЛІСБОНА, Портуґалія, 24. липня. — Портуґальський уряд розформував полк стрільців, які були по стороні революціонерів.

БІЛГОРОД, Югославія, 25. липня. — Сербський король мав довгу нараду з лідером Словінців М. Корошецом, який приняв пропозицію зформувати раду міністрів.

БЕРЛІН, 25. липня. — Німецька газета „B. Z. am Mittag" доносить, що один берлінський інжинір винайшов такий папір, який зможе замінити целюльоїдні фотоґрафічні фільми.

ПАРИЖ, 25. липня. — Представники чотирох держав, Франції, Анґлії, Еспанії та Італії, підписали угоду про інтернаціональне управління Танжером.

ПАРИЖ, 25. липня. — Поліція пильно розшукує анархістів. Четверо арештованих в домі якоїсь Дольорес Марато, котру поліція найшла мертвою, уперто мовчать. Відомо, що Еспанку забито після бурного віча анархістів-заговірників, що відбулось у її хаті.

МОСКВА, 25. липня. — Тут багато говорять про героїчну смерть військового авіятора Павлова, який підчас лету помітив, що мотор псується і що треба спускатись. Але юрба народу перешкаджала йому осісти ї, не дивлячись на сиґнали, не розходилася. Павлов пустив апарат просто на землю й убився.

ВАРШАВА, 25. липня. — Напад Литовців на пограничну польську сторожу посіяв велику паніку. У Варшаві тай по цілій Польщі говорять про майбутню інвазію Литви, яка нібито не припиняє озброюватися та взагалі готовитись до війни.

АМСТЕРДАМ, 25. липня. — З Котараджі на острові Суматрі, повідомляють, що в бійці з повстанцями вбито 4 тубильців. З голяндського боку ранено команданта та вбито 2 жовнірів.

ГАҐА, Голяндія, 25. липня. — Суд наложив арешт на будинок голяндського міністерства закордонних справ та всі архіви в звязку з процесом японської місії, яка вимагає від голяндського уряду 45,000 флоренів.

АНҐЛІЯ, 25. липня. — Великобритійський уряд відправляє 2,500 фамілій, які складаються з 11,500 душ, до Канади. Тим Анґлія кладе початок еміґрації 200,000 безробітних.

ЛЄ БУРЖЕ, 25. липня. — У Франції мають побудувати чотири лінії сиґналів, які в ночи вказуватимуть певний шлях. В напрямах Париж-Лондон, Брукселя, Марсель та Перпініян уставлять ліхтарі памаранчевого коліру, які мають вести аеропляни в нічну пору.

ПЕКІНҐ, 25. липня. — Націоналістичний уряд рішив перемінити назву столиці Пекінґ на стару манджурську Піпінґ.

БЕРЛІН, 25. липня. — Завдяки новому законови про розвід, який тепер у Німеччині не трудно одержати, число їх сильно збільшилося. За останній рік 14 судів видали 30,000 розводів.

СТОКГОЛЬМ, Швеція, 25. липня. — Тут відкрилася друга інтернаціональна радіольоґічна конференція. Зїхалося понад 1,000 представників ріжних національностей та держав.

БУДАПЕШТ, Мадярщина, 24. липня. — Павль Кирейль, мадярський чемпіон бігу, попав під авто. Через поранення він не може їхати тепер на олімпіяду.

РИҐА, 25. липня. — Злучені Держави та Латвія обмінялися сьогодня ратифікаційними грамотами про заключений недавно договір.

МАДРИД, 25. липня. — На перегонах яхтів з Ню Йорку в Еспанію перші перейшли „Ніна" та „Гелена", зробивши 3,055 миль за 24 дні.

МОСКВА, 25. липня. — Щоби ліпше дивитися за Троцьким, Сталін установив безпосереднє телеграфічне сполучення між Туркестаном і Москвою. Чекісти що дня роблять доклади про найменчий крок бувшого „вояки".

ЛОНДОН, 25. липня. — Сюди повідомляють, що чутки про убийників еґипетського премієра неправдиві. Вбийства не було.

КОПЕНҐАҐА, 25. липня. — Велика княгиня Ксенія, дочка московського царя Олександра III, позвала до суду уряд Фінляндії, від якої вимагає 2 міліони долярів за маєтки, які фінський уряд продав у приватні руки.

КОНФЛІКТ МІЖ ЛИТВОЮ І ПОЛЬЩЕЮ ПОБІЛЬШУЄТЬСЯ

ПОЛЬЩА ТА ЛИТВА ОБВИНУВАЧУЮТЬ ОДНА ДРУГУ.

ВАРШАВА, 25. липня. — Польський міністер закордонних справ Залескі виготовив до Литви гостру ноту, в якій протестує проти вбийства польських жовнірів на границі між Польщею і Литвою. Другу ноту Польща посилає до Ліґи Націй.

Польська преса на всі лади лає литовського премієра міністрів. В тутешних політичних колах називають його „поганий характер".

Наступна сесія Ліґи Націй в Женеві буде мати богато до роботи, бо вже тепер обі сторони надіслали силу документів. Поляки заявляють, що коли виникне війна, то вони нібито будуть тільки боронитись.

„КРАСІН" ПЕРЕЛОВИВ КЛИЧ О ПОМІЧ.

НІМЕЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ З 1,500 ТУРИСТАМИ РОЗСИЛАЄ „SOS".

МОСКВА, 25. липня. — Большевицька аґенція Тасс одержала з „Красіна" радіо, в якому ледолом повідомляє, що він чув трівожні кличі „SOS" з німецького корабля „Монте Сервантес", на якому подорожує 1,500 пасажирів. „Красін" гадає, що корабель іде на Бел Савнд, який знаходиться недалеко Шпіцберґена.

„Монте Сервантес", німецький моторовий корабель, покинув Гамбурґ 7. липня і пішов на Бальгольмен в Норвеґії, маючи екскурсантів на покладі. Бел Савнд є на захід від західної частини Шпіцберґена, у віддалі 100 миль на південь від Кінгс Бей.

„Красін" в цей час робить поправу в Ставанґері, в Норвеґії, та ґотується до дальших шукань пропавших Італійців і ґрупи Амундсена.

БОЛЬШЕВИКИ ПІСЛАЛИ ЩЕ ОДИН КОРАБЕЛЬ.

ВСЕ ЩЕ СПОДІВАЮТЬСЯ УРАТУВАТИ ПІДБІГУНОВИХ ДОСЛІДНИКІВ.

ЛОНДОН, 25. липня. — Сьогодня минуло 60 днів з того часу, як воздухоплав „Італія" розбився коло острова Фойн недалеко Шпіцбергена, і 39 днів з часу, коли пропав славний підбіґуновий дослідник Амундсен, який вилетів на французькому морському літаку шукати залоги „Італії".

Не дивлячись на довгий час, ще живе надія, що Амундсен живе. Шукання за ним не припиняються.

Третий московський ледолом, „Седов", одержав наказ плисти до Шпіцберґена на дальші шукання. На його покладі є аероплян, який буде час від часу вилітати на розвідку. Ледолом „Малиґін" повернувся сьогодня до Архангельська.

НІМЦІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКІ БРЕХНІ.

НІКОЛИ НЕ ГОВОРИЛИ ВІД ІМЕНИ МОСКВИ ПРО ПІДПИСАННЯ УМОВИ КЕЛОҐА.

БЕРЛІН, 25. липня. — Большевицькі ґазети останніми днями богато писали про те, що нібито німецький уряд взяв на себе посередництво в переговорах за антивоєнний договір Келоґа. Тепер Німці офіціяльно заперечують сі чутки як большевицькі видумки й додають, що по договору Німеччини з СССР в Рапальо Німеччина має право повідомити большевиків про заключення договору зі Злученими Державами і тодіб вони могли звернутися до Німеччини з заявою про бажання приручитися до трактату.

ОДНОДНЕВНИЙ ВУГЛЯНИЙ СТРАЙК У ПОЛЬЩІ.

ЗАРІБКИ ПОЛЬСЬКОГО РОБІТНИКА НИЗЬКІ.

ВАРШАВА, 25. липня. — Польські майнери застрайкували на один день на знак протесту проти низької заробіткої платні. Страйк охопив у цілости Краків та Домброву і на 60 відсотків Горішний Шлезк. Страйк тягтиметься 24 години. Робота зачинається завтра.

Плата за добуття тони вугля виносить в Польщі на американські гроші від 50 до 75 центів. Робітники вимагають 1 доляра.

ТУРКИ СВЯТКУЮТЬ 5-ЛІТНЮ РІЧНИЦЮ ЛЬОЗАНСЬКОГО ДОГОВОРУ.

СЛАВЛЯТЬ КЕМАЛЬ-ПАШУ.

ЦАРГОРОД, 25. липня. — Туреччина святкувала вчора 5-літню річницю підписання льозанського договору, від якого власне почалося існування турецької републики.

Бесідники в стамбульському університеті підкреслювали в своїх промовах ріжниці між колишньою Туреччиною і теперішною, при чім підносили заслуги Ізет Баші, який підписав той договір.

Делеґація націоналістів відвідала вчора президента Кемаля Пашу та витала його за здобуття свободи для Туреччини.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АРХІТЕКТ, БУДІВНИЧИЙ ЛЮВЕНСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ, ВИМАГАЄ 55,000 ДОЛЯРІВ.

ВИТРАТИВ СВОЇ ВЛАСНІ ГРОШІ.

ЛОНДОН, 25. липня. — Лондонська „Дейли Мейл" доносить, що американський архітект Ворен, який будував лювенську бібліотеку в Бельгії і який домагався напису на балюстраді „Знищено німецькою жорстокістю, побудовано американською щедрістю", подав жалобу до суду та домагається відшкодовання за знищену балюстраду. В своєму обжалуванню він каже, що витратив 55,000 долярів своїх власних грошей.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СЕЛЯНИ Й РОБІТНИКИ В МЕКСИКУ

Атентат на мексиканського президента Обреґона зовсім несподівано послужив для розкриття важних подій у внутрішній ситуації мексиканської републики.

Зершу здавалося, що атентат має щось спільного з боротьбою між державою та церквою в Мексику. Президент Каес навіть виступив з публичною заявою, що ведуча слідство столична поліція попала вже на певні докази, що моральними виновниками замаху є католицькі священики. Та не минуло й тижня від того часу, а католицькі священики стали помагати урядови дійти до самої основи замаху.

А ся основа має лежати не в боротьбі між державою а клером, а в боротьбі між робітниками та селянами. Боротьба дійшла до того, що представник ґрупи селян у конґресі публично закинув провідникови робітничої ґрупи вину за замах на Обреґона та сею заявою примусив міністра праці Моронеса зректися уряду. В сей спосіб на зовнішну арену виступили проти себе на місце мексиканської держави нові сили: мексиканське селянство й мексиканське робітництво.

Як се пояснити? Прецінь досі селяни й робітники Мексика все йшли разом. Їх інтереси буцімто все зі собою годилися.

Так воно справді й було. Революцію дійсно робили селяни й робітники. Коли революція вже була довершена, то з революції скористали робітники й селяни. Робітники дістали: 8-годинний день праці, суспільне обезпечення, забезпеки ріжних радикальних реформ. Селянин дістав землю. До сього часу все було гарно. Але від тепер почалася ріжниця між союзниками революції.

Річ у тому, що робітники почули всі полекші революції сейчас, а селяни не відчули їх. Для оброблення більших ґрунтів селянинови треба ще робучого капіталу, а тут його дістати нізвідки. Тоді партія аґрарників з Обреґоном на чолі підняла програму, що держава повинна роздобути для селян потрібні кредити, а щоби їх дістати, треба було заглаїти заграничних капіталістів, що вкладали свої гроші в мексиканські підприємства. Щоби знова се сталося, то треба було дещо прикоротити уступства мексиканським робітникам, бо ті уступства не сподобалися заграничним капіталістам.

У сей спосіб виринула ріжниця інтересів між селянами й робітниками Мексика. Ріжниця між Обреґоном і Моронесом. Поза кулісами мирних відносин велася тиха, але не менче завзята боротьба. Вона булаби душилася довго, якби не вистріл на Обреґона. Він послужив тою операціею, що викинула на світло денне всі болючі матерії, зібрані в тілі Мексика. Божевільний маняк несвідомо став оруддем у боротьбі двох суспільних сил за плоди революції.

АКТИВНИЙ БІЛЯНС

Погляд на 3-місячну діяльність Українського Клюбу на парляментарному терені.

III.

24. червня 1928.

Поруч із цими посуненнями ширшого й дальшого значіння ішла сіра буденна робота, яка є всюди і завжди. Цією роботою була оборона найбільш актуальних інтересів громадян, було полагоджування всіх жалів, що щоденною почтою плили до Секретаріяту Клюбу й поодиноких послів та сенаторів. Безумовно, що серед тих справ, використаних для інтервенцій, інтерпеляцій і внесків, було чимало справ дрібних, для загалу цілком навіть маловажних. Але-ж одночасно йшла підготовка до порушення справ інших — справ першорядного національного значіння. Коли прийде на чергу комісійних нарад внесок Українського Клюбу в справі зміни кресового шкільного закону, чи оснування українського університету, чи передачі Народнього Дому його правдивим власникам, громадяни довідаються, скільки праці й солідної підготовки вкладено туди. Покищо з важніших льокальних справ порушено справу політичної амнестії і допомоги селянам. Очевидно — рішив ці справи польський сойм не в такому дусі і не в такому обємі, як того хотів Український Клюб, але все таки рішено їх під напором ініціятиви саме Українського Клюбу.

Станиславівська справа!... Вона наробила стільки шуму, що належиться їй окрема згадка. Треба згадати про неї й тому, що на марґінесі акцій в цій справі на парляментарному ґрунті істнують ріжні коментарі. І так дехто питає: чому саме в цій справі надано такий розголос, чому саме тут так енерґічно виступив Клюб? Адже, мовляв, хоч справа й немаловажна, хоч вона має дійсно символічне значіння і т. д. і т. д., все таки вся ця енерґія ішла чейже на рятунок одного шкільного року кількадесяти (чи хай і двом соткам) хлопців, коли стільки нашої молоді втратили стільки літ без усякого гуку й шуму. Мені здається, що суть парляментарної акції в цій справі не в більшому чи меншому ступні важности самої справи та в такому чи іншому її інтерпретуванню. Суть у тому, аби можновладці освідомили собі, що коли істнують українські посли, то треба рахуватися, що не можна почерком пера вирішувати ріжні справи українського життя без нараження цілої історії на розголос. Бідний цей польський парляментаризм і в дуже бідному положенні Український Клюб, — але всеж він істнує і не так легко дозволить переходити над собою до дневного порядку.

Правда, є ще (напевне є!) серед українського громадянства одиниці, які спитають: Гаразд, але навіщо все те? За несповна три місяці свого істнування Український Клюб зголосив 98 інтерпеляцій у соймі і 20 у сенаті, 24 внесків у соймі та 4 у сенаті; 15 послів забирало голос у комісіях, з того 6 кількакратно; 14 послів промовляло на пленумі, з того деякі кількакратно; забирано голос у дебатах над: інвестиційним бюджетом, над бюджетовою провізорією, в справі кредитів на засіви і нових ґрунтових податків, у справі станиславівської ґімназії й бюджетів міністерств внутрішнього, земельного, справедливости, праці, освіти, віроісповідань та відбудови, — крім першої заяви й декляративної промови, крім демонстрацій (на 1 засіданні і проти Боґуславського) і крім подібних перепалок. А з сенаторів один промовляв майже при кожному ресорті в бюджетовій комісії, а трьох на пленарних засіданнях. І навіщо це все, скаже дехто?! Який буде з того остаточний ефект?! Це вже інша річ. Це вже входимо в сферу проблеми тактики, і то не тільки парляментарної, а **принципіяльної проблеми шляхів боротьби народу за свої права** в такому положенні, як наш. Тут було би доцільно, аби спершу всі критики шляху, на який вступив Український Клюб, зволили вийти поза межі фраз і подали конкретну пропозицію — іншого. Покищо зачувати, що є нпр. противники таких посунень, як визначення свого віцемаршалка чи прийняття головування в деяких комісіях. Цікаво, чи ці критики знають про факт, що в пруському соймі за віцемаршалківство боролися комуністи й таки добули його, не вирікаючися ані тіни своїх доґм? Виривати поодиноких фактів не можна. Тут не у віцемаршалківстві ані проводі в комісіях діло. Це невідривні моменти **цілої тактики,** яка льоґічно виходить із факту участи у виборах та висилки своїх послів до варшавського парляменту. Боротьба на парляментарному ґрунті може вестися ріжними методами. Але такої методи, яка казала би приняти парляментарний терен як один із теренів національної боротьби й одночасно той терен сама собі обрізала до малесенької смужки, на якій можна би лише виконувати ґімнастичну вправу тупцяння на одному місці, — такої методи сучасна політична мудрість ще не знає. **Добувати все, що нам належиться на основі факту перебування у кожночасному положенні** — ось єдина можлива тактика. Український Клюб є членом варшавського парляменту. Цей факт диктує йому імперативно: домагатися всього, що йому, як членові парляменту, належиться, домагатися **для принципу.** Бо нарушення одного принципу веде до зрушення всіх інших, — як тоді має вигляди політика? І чи це вже була би політика? А може Соймовий Клюб не має взагалі політикою займатися?!

Український Клюб своєю діяльністю дає, як досіль, прегарну показну лекцію єдиної політики, яку в нинішній час при нинішних умовах можуть Українці в Польщі вести.

Активний є білянс Українського Клюбу і перед фактом цим мусять усі схилити голову.

І. Кедрин („Діло".)

МУРИН УЧИТЬСЯ ВІД БІЛОГО.

(За Колін Росом).

Мурин Шіматі прийшов зі мною до Цумербу. Але він перебув уже передтим довшу, тяжку подорож. Він прийшов із глибини Африки, знад берегів Великої Ріки. Навіть тамтуди дійшла вістка про дивних білих людей на далекому південному заході, які копають каміння із землі та перетоплюють їх у страшно горячих печах. Але зате є гроші, величезні маєтки, а за них можна дістати тютюну і цукру, королівську виправу, можна купити осла або навіть і коня. За кілька літ можна вернути у рідне село богатирем.

Мурин Шіматі наслухався стільки таких оповідань, що вкінці поборов усякі побоювання і рішився на довгу небезпечну мандрівку. Тисячу кільометрів мусів бігти цей Замбезієць, з того сто кільометрів у спразі, бо там не було води. Щастя сприяло йому: подекуди здибав калюжу або водністі чама, якими гасив спрагу. Також затроєні стріли Бушменів не засягнули його і він дійшов щасливо до копальні Кукта. Але висох так страшно, що кости пізнати було на ньому.

Насамперед треба було відгодувати Шіматі, заки міг стати до праці. Але компанія Отаві робить це радо; вона вдоволена, як лише який робітник зголошується. За 8—14 днів зачинається навчання Замбезійця. Спочатку годі його ужити до якоїнебудь роботи. Там у своїй батьківщині, у джунґлях він може знаменитий ловець і пластун, що зачудує чужинця. А тут йому все чуже. Він знає, що мусить робити тяжку роботу, щоби заробити обіцяні маєтки. Та він рішений на це і готов усе робити задля заробітку. Колиб білий сказав йому: Скачи в огонь! — він скочив би, бо твердо вірить, що чародійна сила білого охоронила би його перед смертю.

Спочатку вимагають від нього небогато. Ведуть його перед отвір глибокої ями і кажуть лізти по якійсь дивній машині! (драбині)

Він здрігається і робить так, як уважає за відповідне: головою на діл.

Коли „дикарі" вкінці навчилися хіснуватися якслід драбиною, вчать їх орудувати лопатою — накидати нею даний матеріял на тачки. Ця наука треває також дні а навіть тижні. Бо мурин накладає на лопату руками. Тачки замісць тягнути чи пхати, несе! А льору на шинах пхають так, що стають проти себе і натискають із усієї сили в противний бік, аж пріють! Льора розуміється стоїть на місці.

Але з часом Шімат і навчився всього, так що під доглядом Герера або Овамба сповняє без закиду свою роботу. Приходить день, коли він дістане першу плату. Само-собою купує собі за неї тютюну. Тютюн то така приманчива сила, що навіть Бушмена виманить із його кривки. А потім купить мяса. Щоправда, харчування має незле і навіть мяса дістає більше ніж вдома, хіба що лови були надзвичайно щасливі. Одначе мяса муринові ніколи не досить.

А він має ще гроші, тож може подумати, щоби ще щось купити собі з того усякого добра, якого є повно в крамниці. Його камяний горнець, у якім варить міліпюп (мамалиґу) і мясо, вже старий, попсований. Тому купує собі гарний біленький, з вигідним ухом. Купець сміється і ніяк не може переконати, що білі люди вживають таких білих горшків для зовсім іншої цілі. Тай це вкінці рівнодушне для нього, щоби лише муринові гроші пішли у його кишеню. А мурин відходить щасливий із крамниці й варить обід у новім горшку.

Велика зміна наступила з Шіматієм за один рік. Він працює уже тепер під землею. Не ходить уже з перепояскою на бедрах, лише в сорочці, штанах а навіть у черевиках.

Два роки пізніше Шіматі обслуговує вертничу машину, яка вертить діри в камінню, що має бути розсаджене, або стоїть біля кітлів. Але на нього ще годі здатися. Коли йому щось не подобається, не прийде до роботи, тоді чорні наставники мусять шукати його і привести. Коли білий насварить на нього, він викривляється йому, а коли вдарить, може приключитися таке, що мурин віддасть.

В останніх роках контракту Шіматі працює біля топильних печей. Але тут уже й є „Колюр-бер" — колірова запора, границя. Далі не може аванзувати.

Шіматі й не гадає довше працювати у копальні. Як скінчиться контракт, він не лишається й години більше, а вертає гордо у рідне село зі своїми скарбами.

Він у брічезах і шкіряних камашах, має власного коня. Та борони Боже, не сяде на нього, лише гонить поперед себе, щоби зашанувати цей дорогоцінний набуток і неушкодженим привести до дому. Навіть своїх клунків не навантажує на коня, а несе їх на дрючку через плечі.

Та як лише впаде дощ, кінь здихає йому, а скарби минаються. Перебуті труди забуваються і знову манить заробіток нових скарбів, не дає йому спокою. І знову пускається на мандрівку.

Копальняне товариство Отаво має дуже богато таких робітників, передовсім Овамбо, що все й все вертають до роботи. Вони не є небезпечні для білих, бо вкінці все таки найрадше вертають у рідне село. Та хто зна, як буде пізніше, які будуть внуки і правнуки тих Овамбо.

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(167)

— Гаразд! Будьте обережні!

Згодом Чоботарів при зустрічі переказав, що він дійсно вислав українські війська до Білгороду проти корніловських відділів. В той час уповноважений його чоловік звязався по телеґрафу з найближчої стації до Білгороду, а потім, здається, й особисто з ударниками та дав їм інформації, які й привели до того, що вони залишили відділи і обминувши большевицько-український фронт, пройшли на Дон, оминувши небезпеки розгрому.

* * *

Події все ширше розгорталися швидким темпом. Наші відношення з большевиками загострювалися все більше та більше. Вони головно поза межами України, почали робити розгон українських військових зїздів (Псков), арештування і розгон українських військових рад, комітетів то що (Москва, Мінськ, Псков та инші), а наші політики все намагалися мирним шляхом полагоджувати ті конфлікти, бо, мовляв, все те лише окремі інциденти, викликані місцевими большевиками. А коли такі інциденти вдавалися полагоджувати на нашу користь, то лише такими засобами й язиком, які іноді практикував і я, таючись від своїх партійних товаришів. Ось зразок їх:

Одного вечера повідомлено мене по телеґрафі, що Білорусини з Мінська сповіщають про розгром і арештуванне української Ради західного фронту і що частина членів її при арешті побита і покалічена. Один член Ради заховався у Білорусинів і хоче говорити зі мною рівно о 12 годині в ночи, коли буде на телеґрафі у Мінську заступлена зміна телеграфістів, в якій є свої люде.

В призначений час я при апараті і чекаю виклику. Член Ради Н. Н. коротко мене поінформував про те, що дійсно Рада розігнана і більшість її сидить під арештом. Над ними знущаються і погрожують розстрілом. Умовляємось кождої ночи в сей час говорити по проводу і я викликую до апарату большевицького комісара західного фронту.

„У апарата комісар западного фронта, что угодно, товаріщ?"

— При апараті товариш українського Секретаря військових справ Кедровський. До нас дійшли, як видно, неправдиві, провокаційні чутки, посіяні з метою посварити нас з большевиками на користь контр-революції, що ніби то у вас на фронті арештована українська фронтова Рада. Бажаючи мати точні відомости з першого жерела, щоби відповідно їм означити свою лінію поведінки, я потурбував вас, пане комісаре.

„Собственно говоря, украинская рада не розогнана, а распущена за ненадобностью. Вѣдь украинских войск на западном фронте почти нѣт, а тѣ, что билі, виходят на Украйну. Нѣкоторые члени ради временно ізолірована в іх же інтересах, ібо їх наші революціонные товаріщі - салдати считают контр-революціонерами і могут вчініть самосуд".

— Значить все те, що нам стало відомо, є правда, — перебиваю його. — Від вас, большевиків, такого поступовання ми не надіялися, а тому будемо коротко говорити: члени Ради повинні бути негайно звільнені з під арешту. В разі довшого тримання їх в арешті, нам доведеться самим ужити заходів до визволення їх... Для сього ми не спинимося перед тим, щоби кинути з фронту на Мінськ українські части, а коли сього буде мало, то знайдемо свої війська і біля Могилева (Ставка — Криленка) та Петрограду. Крім того не забувайте, що багато ваших товаришів тут на Україні в наших руках... Отже гадаю, що непорозуміннє виясниться і члени Ради будуть недоторкненими звільнені, а тому нам не доведеться сваритись. Я скінчив і далі розбазікувати у мене нема часу.

Фактом розгону Ради я був страшнено обурений, а розбазікуванне „товарища комісара" про „ненадобности Ради" та „ізоляцію" її членів довело мене і без того зденервованого, як кажуть, до чортиків — і свою погрозу я перевів би в життє, ні на що не звертаючи уваги, тим більше, що дійсно там ми мали свої війська, які пішли би торощити большевиків (137-ма дивізія, 21 корпус та инші).

Члени Мінської Ради були незабаром звільнені; на се вплинула, гадаю, також і телеграма Петлюри, про яку скажу нижче.

Майже одночасно трапився подібний випадок і на Україні. Викликає мене до прямого дроту комісар 7-ої армії М., якої штаб стояв у Барі на Поділлю.

— Я при апараті. В чому справа?

„Кілька годин тому ревком (большев.) сьомої армії арештував членів української армейської Ради. Прошу розпоряджень, що робити?"

— Ви вже переговорювали в сій справі з ревкомом, чи ні?

„Так, переговорював. Нічого не виходить. З ними за одно і командарм ґенерал Сільвачів".

— Чи є у вашому розпорядженню у Барі які небудь українські частини?

„Є лиш одна важка батерія недалеко від Бару. Инших частин нема".

— Негайно накажіть батерії заняти відповідні позиції і навести свої гармати на район розташовання ревкому. Опісля поставте йому ультимат негайно звільнити Раду. Коли він його не виконає, то відкривайте огонь на ревком, чогоб се не коштувало. Не можна допустити, щоби у нас безкарно господарювали чужі ревкоми. Я даю одночасно наказ комісареви південно-західного фронту вислати вам військову допомогу. Я скінчив. Робіть сміло і рішуче!

В кілька годин наспіло повідомленнє, що ревком і командуючий армією втекли до Проскурова. Там вони на довго засіли, як московський „соловей-розбойник".

Не знаю, які арґументи примусили їх се зробити і чи дійсно довелося відкривати комісареви М. огонь до ревкома, чи може у ревкома не витримали нерви, але Рада була звільнена й український авторітет у сьомій армій підтриманий.

На жаль таке поступованне не було пляновою й упертою безоглядною боротьбою з большевиками всіх українських чинників, а лише окремі епізоди, які, даючи в кождому конкретному випадку блискучі наслідки, всеж не могли привести до загального успіху боротьби з большевиками на початках їх панування. Треба було боротися рішуче, сміло нищити всі їх орґанізації на Україні і нищити всякі проби проявити тут їх сваволю, що й робили окремі військові, але се йшло на перекір загальній тактиці українських кермуючих партій та Центральної Ради: „мирного полагодження конфліктів" та „порозумінь", а також „вирвання з під ніг большевиків соціяльної бази", йдучи на випередки з ними в декретних „соціяльних реформах".

Тоді се ще були окремі епізоди виступів большевицьких організацій проти нас. Вони виникали, так би мовити, „в порядку частной революціонной ініціятиви". Ще голосно не було дано пароля явно розірвати з Українцями і перейти до боротьби, але завданнем було дезорґанізувати нас. Большевики тоді ще мали перед собою невияснене питанне перемиря і мира на зовнішньому фронті. Для них була смертельна небезпека в тому, що Німці можуть просунутися більше в глиб Росії, що могло би привести до народньої реакції, бунту проти захватників влади, які мира не дають. Вони з одного боку потурали „частную ініціятіву" в шуканню перемиря і вели за ним аґітацію, а з другого боку намагалися недопустити до повної анархії на фронті і розвалу його, коли уже з большевиками нікому не потрібно буде говорити, бо фронт сам собою розвяжеться. Повні постійної суперечности і брехні у своїх поступованнях і гаслах, большевики з одного боку вели шалену аґітацію за шуканнєм перемиря та братаннем з окремими частинами, з другого боку овбинувачували українські війська у „зраді революції", в „контр-революційности" та всіх инших гріхах за те, що ті катеґорично відмовлялися від братання.

(Дальше буде)

Ввічливий. Судця (до обвинуваченого): То ви того пана назвали ослом?

Обвинувачений: Так.

Суддя: І ви сказали також, що він злодій?

Обвинувачений: Ні, пане судця, це я забув сказати!

CHILDREN OF THE MEMBERS OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION.

ASK YOUR FATHER TO INSURE YOU IN THE JUVENILE DEPARTMENT OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION. YOUR PARENTS WILL BE INSURED FOR ANY ACCIDENT TO YOU, AND YOU WILL RECEIVE THE UKRAINIAN JUVENILE MAGAZINE.

НОВЕ ІМІҐРАЦІЙНЕ ПРАВО

НА ПІДСТАВІ КОТРОГО ВАША ЖЕНА І ДІТИ МОЖУТЬ ПРИЇХАТИ ДО АМЕРИКИ, БЕЗ РІЖНИЦІ ЧИ ВИ Є АМЕРИКАНСЬКИМ ГОРОЖАНИНОМ ЧИ НІ. ТО САМЕ ВІДНОСИТЬСЯ І ДО ФАРМЕРСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

Продаємо шифкарти до всіх частей світа. — Полагоджуємо всякі старокраєві і американські справи. Споряджуємо контракти купна і продажі, повновласти і т. п. Вишукуємо дати приїзду до Америки і назви кораблів. — Пересилаємо доляри почтою і телеграфічно

ПРОДАЄМО ЛОТИ І БУДУЄМО ДОМИ У ПЕРШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ОСЕЛІ

НОВА УКРАЇНА, Н. ДЖ.

По близші інформації заходіть або пишіть сейчас до наших офісів,

The Globe Service Corporation

30 E. 7th STREET NEW YORK, N. Y. **А Б О:** **329 SO. 4th STREET PHILADELPHIA, PA.**

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

—o—

„БОРЬБА ЗА РОДНОЙ ЯЗЫК".

Під таким титулом побачив я в нюйорській газеті „Новое Русское Слово", в числі з 21-го липня, довший артикул про те, як москвофіли на Закарпаттю намагаються дістати „русских" учителів для місцевих народних шкіл.

Ся газета лле гіркі сльози над долею закарпатських „русских людей". Каже нам, що тих „русских людей" колись гнітили Німці, а тепер стараються духово підбити Чехи. Виходить з того відразу, що ті непрошені оборонці „русских людей" на Закарпаттю не знають навіть історії тої „русской земли". Не знають вони того, що до війни не Німці гнітили Закарпаття, але Мадяри старалися їх змадярщити й що дійсно інтелігенція та священство майже всі були помадярщені.

Газета далі говорить, що тепер Чехи хотять духово підбити „русских людей" із Закарпаття. Відомо, в устах „Русского Слова" „русские люди", значить Москалі. Тут уже „Русское Слово" показує брак знання географії. Коли на Закарпаттю є дійсно „русские люди", то се московські зайди; закарпатські автохтони себе не називають „русскими", а „руськими" чи „Руснаками". Їх мова а мова московська, се дві осібні мови. Вони Москвичів не розуміють, а Москвичі їх.

Писакам з „Нового Русского Слова" трудно розбиратися, яка ріжниця є між „русским" і Руснаком, а не знаючи сеї ріжниці, говорити про Закарпаття годі. Вони забули навіть те, що слова „руський" в давнину вживано на означення українського народу, коли теперішні „русские" ще звалися „москвинами". Лише з часів перетворення „Масковского государства" в „российскую імперію", з часів царя Петра Першого почало поволи входити в російську мову слово „русский" на означення приналежности до російської держави. Правильнійше всім підданцям російської держави називати себе „росіянами". Тоді цим словом цілком правдиво можна назвати й редактора „Русского Слова" та його співробітників, але в жадному разі вони не є „русские" по племінному їх походженню.

Нині те, що називається „русский язык", зовсім не є мова всіх підданців „російської держави", але є літературна мова лише одного, пануючого народу Москалів. Українці памятають, як це сталось і тому вони кажуть не „русский язык", а „московський".

На такій путанині термінів „руський" та „Руснак" спекулюють ріжні зайди на Закарпаттю, всякі національні перевертні та прислужники московського імперіялізму. Використовуючи довіря народних мас Закарпаття, вони нібито проти чужої нашим закарпатським братам чеської мови, щоби натомісць навязати ще більше незрозумілу їм московську мову. Нехай би ті москвофіли спробували назвати свою москвофільську рептільку, що виходить на Закарпаттю, не „руской Вєстник", а властивим їй іменем „Московскій Вестник", нехайби замісць боротьби за „русскій язик" почали вести пропаґанду серед народу за „московськое наречіе", то тоді побачилиб, як нарід піддержавби їх.

Пригадуємо тут, як на зїзді тої партії москвофілів, що видає „Русскій Вестник", в 1921. році виступила перед селянами з промовою „бабушка русской революції" К. Брешковська. Вона сказала палку промову, що дехто з селян аж заплакав, слухаючи її, але коли вона скінчила, то почулися голоси: „А тепер, ласкава пані, скажіть нам свою промову по „руському". Бідна старенька бабуся аж затряслася з несподіванки:

— Да! я ж гаварила вам па русскі.

— О, ні, то було по москальськи, а тепер ми хочемо почути по нашому.

Таку несподівану практичну лекцію „русскаво" язика дістала стара московська революціонерка, що так бідкалася над долею своїх „русских братьев".

На закінчення наведу ще декілька „перлин" з „рускаво язика", як їх розуміють наші закарпатські браття.

Кажуть Москалі пословицю: „Врі, да мєру знай". Пересічний „русскій із Прикарпаття" розуміє це так: „Врі" має щось спільного зі словом „врач", лікар. Отож ця приповідка значить: „Лічи, але міру знай". Фразу „в собственной защітє" розуміють звичайно, що щось „зашито"; що в чому, то вже не доглупаєшся.

Не треба однак думати, що москвофільська пропаґанда на Закарпаттю не має ніякого значіння. О, ні. Має. Я сам бачив впливи „руской культури". На розі одного будинку в Мукачеві в 1919. році красувався напис: Здесічки строга воспріщаеца мочеіспускатися". Думаю, що читачі мені дарують сей неестетичний вибрик московської культури на Закарпаттю. Я наводжу його тільки на те, аби показати, що якби нашому Руснакови зі Закарпаття лишити волю розвивати самостійну свою культуру, то він на такий напис булби нездібний.

Прихильник „рідної мови Закарпаття".

—o—

ДО ЧОГО ДОВОДИТЬ УКРАЇНІЗАЦІЯ.

Вже богато писалося про славетну українізацію України московськими большевиками. Вже збирали зі сего поля всякі квітки, але в 148. числі „Комуніста" найшов я отсей гарний фейлетон про вагітний автомобіль.

Я подаю тут сей цікавий допис у цілости, най собі читачі самі потішаться тою благодаттю, яку на Україні зробила українізація.

„Вагітний самопер".

Це не є з „малоросійського" анекдоту, а з офіційного листа однієї установи Чернигова. Лист цей заслуговує на те, щоб навести його повністю:

„До київського інспектора автотранспорту.

„На листа Вашого від 19 жовтня з ч. 795 в придбанні нами від Вас **вагітнього самоперу** приносимо вам свою подяку за предложення і довести до відома в тім, що при наших умовах біз такого поки можливо обходіться".

Таких „перлів" української мови можна було-б зібрати чимало, можна скласти з них цілу збірку, яка була-б дуже веселою для читача, але дуже сумним показчиком наслідків українізації. До цієї збірки увійшли-б такі клясичні вирази, як „повисити" співробітника (замісць підвищити), „губна" доповідь (себто усна), перша „голова" (треба розділ), що їх можна знайти в офіційних папірцях наших установ.

Вороже ставлення, а здебільшого байдужість, інертність — ось головні перешкоди на шляху українізації.

Це яскраво відбивається на передплаті української преси. Досить сказати, що по всьому Чернигову передплата на „Комуніст" ледве досягає 200 примірників.

Д. Р.

—o—

НЕ ПХАЙ СВОГО НОСА ДО ЧУЖОГО ПРОСА.

Московські підсусідки з четвертої вулиці в Ню Йорку заопікувалися нарешті У. Н. Союзом. Проливають сльози та питаються, чи урядники У. Н. Союза мають батьківські почування. Коли би за те писав хтось інчий, не було би диво, але коли за людські чуття беруться говорити такі патентовані кати, як комуністи, то навіть руки падають. Здавалося, що червоні в свойому нахабстві давно дійшли краю, а виходить, що ні. Нахвалившися доволі тих, що розстрілювали та по тюрмах саджали синів України, вони ще мають сміливість говорити про якісь чуття.

Говорю тут про безличну замітку в нюйорських „Ізвєстіях", що друкують українською мовою в числі 199, з 22. липня. Якийсь там рабкор закидає У. Н. Союзові, що нібито урядники цеї орґанізації називають доброю нагодою смерть сина одного з членів Союза. Я читав згадану ним статтю в „Свободі" і питаю: чи справді редактори У. Щ. Вістей вже не вміють читати по українськи? Чи може вони думають, що ми не вміємо? Як можна так нахабно, в живі очи перекрутити чужі слова?

Після статута У. Н. Союза кожний Українець може заасекурувати свого сина за місячною оплатою 25 центів. Коли дитина осягає 18 років життя, то вона має право перейти з Молодечого Департаменту до старшого без вступного та лікарських оглядин. Звільнене від сих оплат і формальностий і є „доброю нагодою", про котру писала „Свобода". Се, а не випадок або нещастє підносила „Свобода" як добру нагоду. Ми, члени У. Н. Союза, добре знаємо, що урядники ніколи не радіють з чужо нещастя, а тим більше не бажають нікому смерти, як це роблять московські раби, що звуть себе комуністами.

Підніжкам Москви пораджу най вони вперед провірять льохи від людської крови, най постараються, щоби світ призабув за комуністичні звірства, і аж тоді ґоворять про людяність.

Покищо я раджу їм пильнувати свого проса. Не пхайте свого носа в У. Н. Союз. Держіться вже свого джабу, своєї світової революції. Бачите, що щось кепсько йде. Бо ще члени У. Н. Союза набють вас у рило та скажуть: „Ацю від Союза! Що не вдалася революція в світі, то чого нам тут сунетеся?"

О. Костюк.

Ґаджі **Мурат Муґуєв.**

ПЕРСЬКІ МІНІЯТУРИ.

—o—

ШАШЛИК СВЯТОГО.

Побожний мулла, далеко знаний зі свого бездоганного життя, ходив двіста двацять разів за життя до Магометового гробу.

Слава попереджала святого як вістун, вистелювала дорогу пахучими рожами і смачними стравами. Кождий беґ і кождий хан виходив муллі на стрічу та просив, щоби переночував під тінистою стріхою його хати. Вже був недалеко Медини, як арабський шеік прикликав святого до своєї хати та погостив його знаменитим шашликом (на солонині печеним вепровим мясом) і велів йому приготовити нічліг. До обслуги святому дав шеік робітника Алі, котрий дуже мало опливав у туземні добра.

Із сумним лицем станув Алі перед божим чоловіком. У його змучених очах не було навіть маленького блеску радости з того, що може бути так близько такого святого.

— Скажи мені, любий сину, — озвався до нього мулла — чому так завзято мовчиш? Чому ж не тішишся, що я ночую у вашій хаті?

— Я дуже тішуся, — відповів Алі — але подивися: шашлик, котрим тебе вгостив наш шеік, був із мого одинокого барана.

Корова мулли Назр-ед-Діна.

Мулла Назр-ед-Дін мав корову, яка робила йому всякі прикрости. Була вперта, фиркала й дуже пажерлива. А крім цих прикмет мала ще одну: не давала взагалі молока.

Убогий мулла випробував на ній сто способів, але не мав найменшого успіху. Тому задумав продати її. В найближчу пятницю повів корову на торг і там голосно вихвалював свій товар. Та нараз корова стала ґедзитися, підскакувала наче цап, фиркала й кусала кождого, хто їй став на дорозі.

Люди на базарі зі страхом уступалися їй, а місце довкола мулли все чимраз більше опорожнювалося.

— Даремно ждеш, мулло, купців, — озвався хтось із далека. — Хтож то купив би таку потвору? Відведи но ти її до стайні!

— Милий Боже! — сказав мулла та розпучливо схопився за голову, — абож то я привів корову на продаж?

— А навіщож? — озвалися счудовані голоси.

— Щоби ви мене пожаліли, що мене небо так карае... — сказав мулла з плачем.

Про побожного Араба і його півня.

Якийсь дервіш ішов до Меки. Як пристало побожному, не мав зі собою ні пястра, лише жив на рахунок тих, хто з ним стрінувся по дорозі.

Дорога була виснажуюча і наш мандрівник став опадати на силах.

Колиж зробив ще чотири милі, сили виповіли йому зовсім службу. До Меки було ще доволі далеко, сонце пекло немилосердно, а порожний жолудок допоминався поживи. Вкінці доволікся щасливо до невеличкої оази. Росли там стрункі пальми, а зпід них витрискувало чистеньке, прозоре жерельце. Божий чоловік підвів очи на корону дерева, глянув на дорогу, задивився на сонце та пригадав собі, що від учора нічого не їв — тому завернув із дороги та пустився до хати. В тій хаті жив убогий Араб. Він вийшов дервішові на стрічу.

Гість є зісланий від Бога, тимбільше коли це Аллагів слуга. Араб закликав до себе дервіша, дав йому їсти й пити та поклав його на своє ліжко.

Минуло три дни. Вбогий з усіх сил намагався, щоби як найліпше вгостити свого побожного гостя. Та цьому навіть на думку не прийшло, щоби покинути Арабову хату.

Минув тиждень. Чотири рази на день засідав дервіш до стола, а вечером засипляв на ліжку свого господаря.

— Пане, — сказала Арабова жінка до свого чоловіка — ще не прийшла пора відходу нашого гостя? Все в нас підупадає, ми бідні люди а наші діти плачуть із голоду.

— Було би великим гріхом вигнати побожного подорожника з хати.

— Пане, хай діється що хоче, але чейже вже раз мусимо позбутися того побожного чоловіка. Ще трохи тай вже нічого не матимемо вложити в рот, а його апетит росте страшно.

— Щось мусить статися, — притакнув їй чоловік. Покинув свою роботу тай пішов до дервіша.

Дервіш сидів під пальмами, ноги мав у потічку, заїдав шматок баранини та роздумував над ходом зір.

— Чесний отче, тисячу разів витаю твій прихід і дякую тобі, що ти своєю присутністю вшанував мою хату. Та на мій стид мушу сказати тобі, Аллаг свідок, що говорю щиру правду, що я вже вбив останнього барана та зужив останні засоби дактилів.

Дервіш похитав достойно головою.

— Станеться! Збуди мене рано, як лише стане сіріти, щоби я за ранішньої зірниці помолився та щоби далі пішов моєю дорогою.

Ледви другого дня, поблідли зорі, а на сході зачервонілося небо, господар доторкнувся рамени свого гостя та сказав:

— Пробудися, божий чоловіче, мусиш уже йти, півень уже піяв!

— То ти маєш ще півня! — пробурмотів дервіш, обернувся на другий бік і спав далі.

Переклав **М. Середа.**

Feen-a-mint
The Laxative You Chew Like Gum
No Taste But the Mint
At Druggists—15c, 25c

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Звіт Комітету Допомоги Лемківщині.

Збірка гр. Закачича й Малиняка в Бейвел. По $1 дали: М. Кіш, М. Завода, І. Бойко, Н. Музика, М. Вовчак, А. Кумка, І. Качур, П. Должицький, Н. Богач, Т. Гонимар; по 50 ц.: гр. М. Закутянський, П. Ванца, М. Марид.

Разом $11. 50.

Через п. Левчика $1.00.

Оголошених в Свободі $130.00.

Разом зі збірки $142.50.

З цього на галю за віче $5.00.

Чистого доходу $137.50.

Чистий дохід з концерту в Елизабет, Н. Дж., $103.95.

Разом $241.45.

З концерту в Картерет, Н. Дж., $38.75.

З того заплачено: за галю і пяно $25.00.

Дорога $5.00.

Оголошення і білєти $8.25.

Чистого доходу 50 ц.

З концерту в Пасейк, Н. Дж., $85.00.

Заплачено дорогу $4.00.

Чистого доходу $81.00.

Всего $322.95.

Остає на руках П. Ковальчика на непокриті ще розходи $22.95.

Остає $300.00.

П. Ковальчик,
Василь Левчик.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Православні Українці закупили церкву.

Українська православна громада при 14. вулиці довершила вже закупна церковного будинку на 14. вулиці.

З того приводу парохія робить в неділю, дня 29. липня, празник своєї парохії. На службі Божій мають співати Український Національний Хор і хор Бандурист під управою відомого українського диригента Юрія Кириченка.

УВАГА! — ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.!
БР. СВ. ВОЛОДИМИРА, відділ 65 Укр. Народ. Союза
— устроює —
ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, 29. ЛИПНЯ 1928
В УКРАЇНСЬКІМ ПАРКУ ПРИ DARK LANE, LINDEN, N. J.
Початок в год. 1-ій попол.
Вступ 25 центів.

Взивається всіх членів до ґреміяльного виступу на Службу Божу в день патрона св. Володимира, а відтак кождий член обовязково має явитися на пікніку. 173

На пікнік запрошується всіх громадян міста Елизабету та околиці до як найчисленнійшої участи, а хто прийде певно не пожалує, бо гарно забавиться, за що ручить

Комітет.

Нарости
Скора поміч на біль. Усуніть тиснення черевиків.
У аптиках, склепах обуви і вел. склепах 35ц.
Dr Scholl's Zino-pads
Наложіть один—а біль зникне.

ПОЗІР! ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.! ПОЗІР!
УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКОВНА ГРОМАДА
з нагоди Празника св. Володимира, Патрона Прав. Церкви,
— устроює —
ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО ЛИПНЯ 1928 РОКУ
НА ЦВИНТАРІ-ФАРМІ.

При сій нагоді відбудеться в год. 9-ій рано Полева Служба Божа на Цвинтарі-Фармі, а опісля проповідь про Свято св. Володимира на Україні, а відтак Товариські приняття.

Церковний Комітет Церкви св. Володимира у Филаделфії, Па., запрошує всіх вірних і прихильників рідної церкви на пікнік і празник.

Дороговказ: Їхати зі всіх сторін Филаделфії до 11. улиці і брати стріткару No. 23 з написю "Bethlehem Pike" і їхати нею аж до кінцевої стації; опісля пересівши їхати до City Line, звідкіля першою ліпшою карою доїхати до Plymouth Meeting. Тут висівши церк. комітет троками завезе на призначене місце. — **В разі непогоди свято відбудеться в церкві, 457 North 9th St., а пікнік на слідуючу неділю на фармі-цвинтарі.** 173

ПОЗІР! ФІЛАДЕЛФІЯ, КЛІФТОН І ЧЕСТЕР, ПА.! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ ОДНОСЕЛЬЧАН СЕЛА ЛЕЖАХОВА ПОВІТУ ЯРОСЛАВ
— устроюється —
ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО ЛИПНЯ 1928 РОКУ
в годині 1-шій пополудни
під зеленим дубом, на фармі Сакс Віль в Коломбії, Па.
Дохід призначений на Український Народний Дім в Лежахові.

Комітет з села Лежахова звертається з просьбою до своїх односельчан а таксамо і до щирих Українців місцевих і позамісцевих, та Братств і Товариств з Честер і околиці взяти численну участь. Буде приґравати гарна музика і много інших несподіванок.

За добру і веселу забаву ручить — **Комітет.** 172-3

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й.! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ БР. СВ. ЙОСАФАТА, ВІД. 217 У. Н. СОЮЗА
— влаштовується —
ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 29-ГО ЛИПНЯ 1928 РОКУ
В ШУЦЕН ПАРКУ. — ВСТУП 10 ЦЕНТІВ.

На сей Пікнік братство запрошує всі Братства, Товариства, Сестрицтва і весь український загал до численної участи. За добру забаву і чесну обслугу ручить — **Комітет.** 173

Замітка: Члени Братства мають бути всі на пікніку; неявившийся член заплатить кару після ухвали, позаяк се есть тільки один пікнік сего літа. — **А. Іванів, секр.**

НАЙНОВІЙШІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ
ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ:
ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука. Ціна ....40 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (Читанка для II. кляси). М. Матвійчука. Ціна ....45 ц.
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ, о. д-ра Я. Левицького, Часть I старий завіт; часть II новий завіт ....85 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича ....50 ц.
ТРЕТА КНИЖЕЧКА, М. Матвійчука ....60 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК, у двох частях, Др. Ф. Колесси 75 ц.

Повисші книжки будемо висилати тільки за одержанем належитости, а з огляду на їх низьку ціну ніякого опусту давати не можемо. — Замовленя слати на адресу:
„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ЧУДАСІЯ

ЧИ ЧУЛИ ВИ, ДОБРІ ЛЮДЕ, ПРО ТАКУ ЧУДАСІЮ, ЩОБ МУЖИК КОМАРАМИ ОРАВ, ЩОБ ПОПОВА КОБИЛА ПОРОСЯТЬ НАПЛОДИЛА, ЩОБ ПОРОСЯТА ЛІТАЛИ ТА Н.. ДУБІ СІДАЛИ? А ТО ФАКТ!

Послухайте рекорди 5564, котру відспівали Давиденко і Барчанівна, то самі переконаєтесь.

І. Давиденко. Віра Барчанівна.

НОВІ РЕКОРДИ ОКЕЙ КОМПАНІЇ

ВІДСПІВАНІ І. ДАВИДЕНКОМ і В. БАРЧАНІВНОЮ. Всі рекорди по 75 ц.

15562 КОЗАК ВІДІЗДЖАЄ. З АМЕРИКИ ДО КРАЮ.
15558 ГАЛИЧАНКА. ОЙ ПІДУ.

Рекорда, котра повинна бути в хаті кождого:

15555 СМІЛО, БРАТИ. ОЙ ЗЗА ГОРИ ЧОРНА ХМАРА.

Відспівав Хор ім. Леонтовича під проводом М. Гайворонського.

Також слідуючі рекорди Вас потішать, забавлять та розвеселять:

Д. СТЕЦЕНКО І І. ДАВИДЕНКО, дует.

15556 (Шкільне кохання
(Дуб на дуба похилився
15554 (В краю та в Америці. І. Давиденко, тенор.
(Любов. І. Давиденко, тенор.
15552 (Тай орав мужик. А. П. Рогальський, барітон.
(Який чорт мені надав. А. П. Рогальський, барітон.
15546 (Кохання. Дует: Д. Стеценко і І. Давиденко.
(Дві жінки. Гумористична пісня, І. Давиденко, тенор.
15542 (Гей, видно село. Михайло Зазуляк, барітон.
(О, Україно. Михайло Зазуляк, барітон.
15541 (Колиб мені, Господи. Марія Машир.
(Карі очи. Марія Машир.
15539 (Дует „Коли розлучаються двое". Гліб Шандроовський і С. Тушнів.
(Дует: „Де ти бродиш", Гліб Шандровський і С. Тушнів.
15537 (Ой, не спиться, не лежиться. Михайло Зазуляк.
(Ой, гиля білі гуси. Михайло Зазуляк.
15533 (Тропак (Українська танкова пісня). Михайло Зазуляк.
(Червона Калина. (Марщева пісня Укр. Січ. Стрільців). М. Зазуляк.
15532 (Зелена рута, жовтий цвіт. Михайло Зазуляк.
(Пропала надія. Михайло Зазуляк.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КВАРТЕТ.
Давиденко, Павловський, Ординський і Щит.

15559 (Чижик (муз. Ол. Кошиця). Присвячується проф. Олекс.. Кошицю.
(Зашуміла ліщинонька (муз. Ол. Кошиця). Присв. проф. Ол. Кошицю.
15549 (Бачить Бог, бачить Творець (Коляка).
(Сива Зозуленька (муз. Лисенка).
15548 (Комар. Гумористична пісня (Аранж. П. Углицького).
(Закувала та сива зозуля (Аранж. П. Углицького).
15547 (За Тебе, Україно (Муз. Людкевича-П. Углицького).
(Гей ну, хлопці, до зброї. Козацька пісня. (Аранж. П. Углицького).
15545 (Прометей (Муз. К. Стеценка).
(Чумак (Муз. П. Углицького).
15543 (Ой лопнув обруч.
(Чуєш, брате мій.

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ЗАМУЛЕНКА.

15561 (Коло млину. Коломийка.
(В пекли. Полька.
15560 (На вулиці дудка грає, Коломийка
(Рідні пісні. Вальц.
15557 (Ой, я козак. Коломийка
(Швидче-швидче. Полька.
15558 (Дівчино мая люба. Коломийка
(Гопак. Український танок.

СУРОВЯК І ЙОГО СЕЛЯНСЬКА ОРХЕСТРА.

15563 (Коломийка.
(На Гончарівці. Українська Полька.
15551 (Оксана. Коломийка. Орхестра „Вільна Україна".
(На риночку. Полька. Орхестра „Вільна Україна".
15550 (Чорні очи. Коломийка. Орхестра „Вільна Україна".
(В чарах кохання. Вальс. Орхестра „Вільна Україна".
15540 (Гандзя. Полька. Струнна Орхестра.
(Український танець. Струнна Орхестра.

КВАРТЕТ ПАВЛА ГУМЕНЮКА

15535 (Ой я собі козак легкий. Козак.
(А я тое дівча любаю. Коломийка Гуцулка.
15534 (Ой чомуж ти не такий. Козак.
(Як зачую коломийку. Коломийка.

ГАРМОНІЯ.

15544 (Українська коломийка. Л. Субота.
(На зеленій траві. Полька. Л. Субота.

ВИСИЛАЄМО РЕКОРДИ ДО ГАЛИЧИНИ. САМІ ОПЛАЧУЄМО ПЕРЕСИЛКУ, що на половину. Хто має богато старих рекордів, а хотівби ВИМІНЯТИ, най пише до нас по інформації.

Маємо голки до рекордів, що грають два рази голоснійше. Ціна 15 цнт.

Отворено в нас кождого дня і в НЕДІЛІ до 10. вечером. Хто приїдзить до Ню Йорку, просимо вступити до нас. В нас все повно людей в сторі, краян найдеться. 107—

За всіми рекордами, рольками і голками пишіть:

SURMA BOOK & MUSIC STORE
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.
(Між 6-тою і 7-мою вулицею).
Отворено від 9-тої рано до 10-тої вечером.

БАНКИТИР УМЕР

Комедія з сільського життя на три дії.

Виступає в сій штуці 14 осіб. — Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свободи".

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

СТРІЛЯЮЧІ ЗВІРЯТА.

Здавалося, що повищий заголовок недорічний. Тимчасом воно не так. Бо природа дає нам докази, що справді є у звіринному світі такі сотворіння, які вміють „стріляти" до добичі і так здобувати її для себе. Самособою, що того „стріляння" не слід брати в повному того слова значінні, не треба думати, що звірята вживають якихсь спеціяльних убивчих приладів. Під стрілянням треба розуміти, що звірята на віддаль досягають добичу.

Звірята, що мають таку силу, жиють у воді, в лісах або в пустинях. Передовсім цікавим таким сотворінням є риба, що жиє у сіямських водах. У роті має вона прилад, яким може навіть на віддаль одного метра викинути струю води на добичу! Звичайно метає так водою на комахи або мотилі, що літають понад плесом води, зглядно сідають на ростинах, що звисають над водою. Комаха, облита водою, паде у ріку і відразу стається добичею риби.

Найбільше знаним зі „стріляючих" звірят є африканський камелеон, який язиком послугується наче крісом. Сідає на галузі тай здавалося би, що зовсім завмер, так дуже вміє статися нерухомим. Лише його очи поглядають раз в один раз в другий бік, шукають добичі. Коли мотиль або якась комаха сяде недалеко, тоді зелена шкіра камелеона вкривається чорними і буримк плямами, а з рота висувається дуже скоро довжезний слизький язик і мотиль, згл. комаха зникає в камелеоновім роті.

В Африці є ще одна порода „стріляючих" звірят, а саме один із найстрашніших і найїдовитіших вужів, смикалець-очкар (окулярник). Про того вужа розказує один природник таку пригоду: Його собака пронюхала серед трав того вужа, а не знаючи, що її жде, підсунулася занадто близько до пащі вужа. Вмить вуж плюнув на значну віддаль в очи собаці їдовитою слиною та осліпив її. З того видно, що вуж-смикалець уживає тої отруї не лише при цьому, як пожирає свою добичу, але також на віддаль. Цеї самої зброї уживають при ловленні мишей і інших звірят, які опісля пожирають.

Крім повище згаданих мають прикмети „стріляння" слиною, язиками або ріжками ріжні слимаки і нижчі сотворіння, що жиють на дні моря.

Babies Love It

For all stomach and intestinal troubles and disturbances due to teething, there is nothing better than a safe Infants' and Children's Laxative.

Mrs. Winslow's Syrup

Гумор і сатира.

РОЗМОВА РЕПОРТЕРА З ВИСОКИМ ПОЛІТИКОМ.

„Блажен муж, іже скоти милует". З цими словами із святого письма я зачав пробувати свої сили на газетярському полі. І щож? Добре триматися такого безсмертного вислову, бо дійсно, худобу треба жалувати; на те вона й худоба.

Є така шматонька в Америці, що неперіодично вилуплюється десь при шустій вулиці. В якому місті? Не знаете? Таж в Америці є лише одна шуста вулиця. Який її напрям, яке політичне становище, ти, Господи знаєш! Зате ціль цілком ясна і яскраво означена. Провокація. Редактора її я ніколи не знав і тому рішився піти до нього й розпитати про деякі політичні справи, бо знаю, що такі особи, як він, все можуть дати матеріял до фейлетону.

Після довгого шукання я найшов таки редактора, і зразу за інтерву узявся.

— Як ви думаете, пане Хамелеоне, куди нам треба тепер орієнтуватися?

Пан Хамелеон протер цвікери, харкнув на чобіт якомусь прохожому, випустив цілу каскаду англійсько-польсько-української лайки й лагідним голосом зачав:

— Бачите, се справа дуже тяжка. Буду говорити конкретно. Прикладами. Зачну з себе. Я, як вам відомо, високий політик, а засадою високої політики є уміти скакати у ріжні партії, бо нічого більше нечесного нема у світі, як дипльоматія. От я й скакав і прийшов до висновку, що орієнтуватися треба на гроші.

— Дякую. А на кого ви тепер орієнтуєтесь?

Пощо питаєте? Тепер на фунти Андрія Левицького.

Тепер на фунти Андрія Левицького.

— А що ви, пане Хамелеоне, думаєте про Америку?

— О, про Америку в мене погані думки. Нарід, розбещений „Свободою", зовсім не хоче давати грощей на мою високу політику і тому я покидаю Америку й їду до Канади. Попробую ще там щастя.

— А що ви думаете робити з довгами?

— О, то легка справа. Певно випущу бонди, або шери на зразок „Видавничої спілки" при шустій вулиці.

— А чому ви називаете співробітника „Свободи" Боброва „ніким". Виж, здається, з ним знайомі?

— Бачите, як вам сказать? Ліпше ви відповідайте тепер на питання.

— Добре.

— Він був послом?

— Ні.

— Він протестував проти злуки Галичини з Великою Україною?

— Ні.

— Він нафту народню продавав?

— Ні.

— Він пса мав?

— Ні.

— Його Поляки хвалили в „Новім Святі?"

— Ні.

— Він епископа Богачевського підтримував?

— Ні.

— Чи він жив коли так, як я, не маючи роботи?

— Ні.

— Він лається коли так, як я?

— Ні.

— Він уживав коли польське, або як я кажу західне, слово „нікий"?

— Ні.

Наконець, писав він у моїй газеті?

— Ні.

— Ну, так чогож ви хочете? Як же я можу писати про нього, як про себе. Це дві „большія разніци", як говорять в Одесі.

— О, то ви Одесит, пане Хамелеон?

— Ні, я не Одесит, тілько умію лаятися по одеському. Власне майже по одеському, тілько з варшавським акцентом. Але бувайте, мушу бігти. Тут пройшов чоловічок, може позичу пару долярів.

Він хутенько почимчикував, поправляючи на ходу цвікери. Але я йому не дав пробігти і десятка кроків. Пане Хамелеоне, — гукав я йому в ухо, — а як ваше відношення до „Тризуба?"

— А щоб вас... — тут вже пішли нецензурні слова з одного з базарів. Нарешті несамовитим голосом на високому регістрові заверещав:

— Не до „Тризуба", а до 100,000 фунтів, які мій колега по високій політиці випросив у Англійців.

На цьому інтерву скінчилося. Коли я вже повернув іти до собвею, зустрів чоловіка.

— Хто цей нервовий чоловяга?

Я назвав високого політика.

— О, так це він? Чув, чув! Це той, що написав колись якусь брошуру, а тепер працює над повним словарем „Лайливих слів". Чуваю, великий приятель Поляків? Шкода... пропав чоловік...

Знайомий пішов, похитуючи головою. Жаль і мене обгорнув. Всеж таки, думаю, українська кров у ньому тече, хоч і затроєна.

Люблю я жалувати хорих людей.

Василь Шкода.

—o—

По дитинячому.

— Погляньте, тату. Грицева перестуда вже вилічена, а йому ще остало дві коробочки цукорків від кашлю.

— Чи справді? Що за марнотравство. Скажи йому, щоби знову намочив свої ноги в холодну воду.

—o—

Не може.

Лікар до хорого Івасика: — Покажи язичок... но, витягни його зовсім.

— Не можу, — говорить Івась, бо він там в середині причеплений...

—o—

Порозумілись.

Студент, який упав при іспиті у кождім предметі, зателеграфував до матері на фарми:

„Перепав у всіх предметах, приготуйте батька".

Мати відтелеграфувала:

„Батько готовий; приготуйся сам".

—o—

— Панно Ірино, ви наче метелик!

— Е, ви вмієте схлібляти!

— Маєте на собі повно красок, які даються легко зтерти.

ВЕЛИКА БОРОТЬБА

Владек ЗБИШКО

ВЕЛИКИЙ ПОЛЬСЬКИЙ СИЛАЧ

— проти —

ІВАНА ЗЕЛІЗНЯКА

ВЕЛИКОГО УКРАЇНСЬКОГО СИЛАЧА.

РІШАЮЧА БОРОТЬБА

БУДУТЬ БОРОТИСЯ ЄЩЕ ЧОТИРИ ПАРИ

В СУБОТУ, ДНЯ 28-ГО ЛИПНЯ 1928 РОКУ

В ГАЛИ PIONER CLUB

155 Іст 24. улиця, межи Лексінгтон і 3-ю Евню, Ню Йорк, Н. Й.

Тікети по $1.00, $2.00 і $3.00.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8:30 ВЕЧЕР.

ЖАН ПФЕФЕР, менаджер.

ЛОТИ І ДОМИ.

В здоровій і гарній околиці при самім місті Rahway, N. J., при 900-акровім парку, де можете купатися, можете купити лоти 25x100 за $95.00, готівкою $15.00 і по $5.00 місячної сплати. На тих лотах можете ЗБУДУВАТИ ДІМ в ціні від $1000 і висше на місячні сплати по $10.00. Лишень пять хвиль їзди босом до трох стацій колійових, котрі їдуть 35 хвиль до Ню Йорку; до фабрик пять хвиль їзди, положених в Rahway, Garwood і Elizabeth, N. J. Пишіть або голосіться особисто по даровий білет їзди, щоб моглисьте оглянути все своїми власними очами. 163—

LINCOLN DEVELOPING CO.,
206 BROADWAY, Room 244, NEW YORK CITY.

LITTLE JULIUS SNEEZER — BY BAKER

HAVE YOU ANY BROTHERS?
YES MAM! JUST ONE!
DOES HE SMOKE, CHEW OR DRINK? AND DOES HE STAY OUT LATE AT NIGHT?
NO MAM!
MY WHAT A MODEL YOUNG MAN! HOW OLD IS HE?
HOW OLD IS HE!
JUST SIX MONTHS!

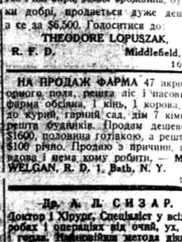
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

—o—

ПОШУКУЮ СПІЛЬНИЧКИ ДО БУДОВИ ДОМУ

з малим капіталом; може бути старша панна або вдова. По близші інформації голоситися листовно на адресу: E. L. Y. C., c/o 30 E. 7th St., New York, N. Y. 172-1

ХТО З УКРАЇНЦІВ, або других народностий, хотівби виїхати на свіже повітря на вакації нехай вдасться до мене, в мене знайде подостатком місця, кімнати вигідні, 15 хвиль до стації і міста, в хаті електрика, сад, телефон. Голоситися до: HARRY BAZAYKO, P. O. Box 386, Hudson, N. Y.

НА ПРОДАЖ ФАРМА

118 і пів акра, земля врожайна, будинки добрі, продається дуже дешево, а се за $6,500. Голоситися до: THEODORE LOPUSZAK, R. F. D. Middlefield, O. 169-80

НА ПРОДАЖ ФАРМА 47 акрів, орного поля, решта ліс і пасовиско, фарма обсіяна, 1 кінь, 1 корова, стадо курий, гарний сад, дім 7 кімнат і решта будинків. Продам дешево за $1600, половина готівкою, а решта по $100 річно. Продаю з причини, що я вдова і нема кому робити. — MARY WELGAN, R. D. 1, Bath, N. Y. 173-4

Др. А. Л. СИЗАР.

Доктор і Хірург, Спеціяліст у всіх хоробах і операціях від очий, ух, носа і горла. Найновійша метода діягнози і курації.

127 E. 84th ST., NEW YORK, N. Y. межи Park і Lexington Aves.

Години: 10. до 12. рано, 6. до 8. вечер. Неділі 10. до 1. пополудни.

ХТО ЗНАЄ LAKE RONKONKOMA, і SMITHTOWN, L. I.?

Там продають лоти по $100, але о пару блоків від тих лотів є 20 акрів землі, що можна купити по $500 до $600 за акер поодинчо. Інтересуючіся запамятайте адресу: 163-

НИКОЛАЙ ШЕМЕРДЯК, 46 GRAND ST., MASPETH, L. I.

ВЕЛИКА НАГОДА ДЛЯ УКРАЇНЦЯ.

Продам свою фарму 171 акрів при місті Washington, N. J. Під плуг поверх 100 акрів, 40 акрів ліса, решта пасовиско; дім 3 поверховий, 14 кімнат, решта дрібні будинки; корова з телятком, 1000 курий, поверх 50 качок, річка пливе через фарму по при будинки і добре купатися та ловити рибу; місце знамените для літників, околиця чудова, до міста Washington лиш 15—20 мінут ходу, де є церкви, висші школи, театри і всякі штори, електрика на дорозі, а містова вода є по при будинки. Хто з Українців хотівби купити мою фарму дешево, най зголоситься листовно або най прийде до мене: Mr. Hryhory Romankiw, c/o Stewart Farm, R. D. 2, Washington, N. J. 167-8,72-3

ДОБРА НАГОДА НАБУТИ ДОБРИЙ ІНТЕРЕС.

ЗЕЛІЗНИЙ склеп з новим мурованим домом на роговій лоті 38x162, великий склеп і 12 кімнат з всіма улiпшеннями, великий рум на склад і гарадж на три кари. Богато товару в склепі, місячний оборот бизнесу понад $1,500, все за готівку; мусить бути проданий по причині лихого здоровля. Ціна за все $30,000, часть готівкою або заміна за реальність, яка дає дохід.

ПЕКАРНЯ з двома домами і шість лотів, 2 троки, 1 кінь, робиться добрий бизнес, мусить бути проданий. Ціна за все $15,000, часть готівкою або заміна за иншу реальність.

ФАРМА 222 акрів, великий дім з 18 кімнат, 10 великих забудовань, всі фармерські знаряди і трактор, 22 коров 1 бугай, 3 ялівки, 4 коні, 4 безроги, богато дробу; мусить бути продана по причині старости; за молоко місячно приходить $490. Ціна за все, включаючи засів, $28,000, часть готівкою або заміна за реальність в місті. Голоситися до: 172-4

J. OLEKSIAK, P. O. Box 322, Manville, N. J.

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА АСТМУ

Дарова пробна метода, яку кождий може вжити без неприємностий або втрати часу.

Ми маємо методу для припинення Астми і хочемо, щоб ви попробували її на ваш кошт. Без ріжниці чи ваша хороба давна або теперішна, чи се Астма або Гей фівер, ви повинні післати по пробу нашої методи. Нема ріжниці, де ви живете, яке заняття чи літа, коли терпите, наша метода принесе вам полекшу. Спеціяльно хочемо вислати її тим безнадійним, котрим всякі инші лікування не помогли, хочемо показати кождому, що наша метода присвячена для покінчення тих хоріб, як тяжкий віддих, свист і другі прояви. Ви неповинні поминути сеї оферти. Пишіть днесь. Неприсилайте гроший. Лишень зашліть понизчий купон. Зробіть се днесь. 133—

FREE TRIAL COUPON.
FRONTIER ASTHMA CO.,
2128 P. Frontier Bldg., 462 Niagara St., Buffalo, N. Y.
Send free trial of your method to:
....
....
....

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568